

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар па вучэбнай рабоце і
адукацыйных інавацыях

А.М. Здрок

« 9 » декабря 2020 г.

Рэгістрацыйны № УД-9192/вуч.

**ПРАГРАМА КОМПЛЕКСНАГА
ДЗЯРЖАЎНАГА ЭКЗАМЕНУ**

па спецыяльнасці

1-23 01 08 Журналістыка (па напрамках)

напрамак спецыяльнасці:

1-23 01 08-03 Журналістыка (вэб-журналістыка)

2020 г.

Праграма складзена на падставе АСВА 1-23 01 08-2013, вучэбных планаў № Е 23-265/уч. от 29.05.2015 г., №Е 23и-256/уч. от 20.02.2015, тыпавых праграм па дысцыплінах «Праблематыка інтэрнэт-СМІ» (ТД-Е.666/тип. от 03.03.2016), «Журналісцкае майстэрства» (ТД-Е.566/тип. от 02.04.2016), вучэбнай праграмы «Асновы творчай дзейнасці вэб-журналіста» (УД-8387/уч. от 2.06.2020).

СКЛАДАЛЬНІКІ:

Харытонава С.В., загадчык кафедры перыядычнага друку і вэб-журналістыкі, кандыдат філалагічных навук, дацэнт

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Саветам факультэта журналістыкі

(пракакол №3 ад 24.11.2020);

Навукова-метадычным саветам Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

(пракакол № 2 ад 07.12.2020)

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Дзяржаўны экзамен з'яўляецца адной з абавязковых складнікаў выніковай атэстацыі студэнтаў. Праграма комплекснага дзяржаўнага экзамену па спецыяльнасці 1-23 01 08 Журналістыка (па напрамках), напрамак спецыяльнасці 1-23 01 08-03 Журналістыка (вэб-журналістыка) распрацавана ў адпаведнасці з патрабаваннямі Дзяржаўнага адукацыйнага стандарту I ступені вышэйшай адукацыі і правіламі правядзення атэстацыі студэнтаў, курсантаў, слухачоў пры засваенні зместу адукацыйных праграм вышэйшай адукацыі.

Праграма комплекснага дзяржаўнага экзамену вызначае і рэгламентуе структуру і змест комплекснага дзяржаўнага экзамену па спецыяльнасці 1-23 01 08 Журналістыка (па напрамках).

У праграму комплекснага дзяржаўнага экзамену ўключаюцца наступныя навучальныя дысцыпліны спецыяльнага цыкла дзяржаўнага кампаненту: «Асновы творчай дзейнасці вэб-журналіста», «Праблематыка інтэрнэт-СМІ», «Журналісцкае майстэрства».

Комплексны дзяржаўны экзамен праводзіцца на пасяджэнні Дзяржаўнай экзаменацыйнай камісіі. Дзяржаўная экзаменацыйная камісія ажыццяўляе праверку навукова-тэарэтычнай і практычнай падрыхтоўкі спецыялістаў і вырашае пытанне аб прысваенні ім кваліфікацыі «Журналіст».

Мэта правядзення комплекснага дзяржаўнага экзамену па спецыяльнасці – выяўленне кампетэнцый спецыяліста, г. зн. тэарэтычных ведаў і практычных уменняў, неабходных для вырашэння тэарэтычных і практычных задач спецыяліста з вышэйшай адукацыяй.

Праграма комплекснага дзяржаўнага экзамену носіць сістэмны, міждысцыплінарны характар і арыентавана на выяўленне ў выпускніка агульнапрафесійных і спецыяльных ведаў і ўменняў.

Выпускнік павінен:

ведаць:

- сутнасць творчага майстэрства вэб-журналіста;
- асноўныя сістэмныя характарыстыкі беларускіх інтэрнэт-СМІ;
- месца інтэрнэт-СМІ сярод розных рэсурсаў інтэрнэту;
- спецыфіку падрыхтоўкі інфармацыйных і аналітычных матэрыялаў для інтэрнэт-выдання;
- асаблівасці мовы і стылю інтэрнэт-СМІ;
- інфармацыйныя і аналітычныя жанры інтэрнэт-журналістыкі;
- вопыт канвергенцыі традыцыйнай і інтэрнэт-журналістыкі;
- асаблівасці менеджменту інтэрнэт-рэдакцыі;
- спецыфіку тэматычнага дыяпазону інтэрнэт-СМІ;
- ключавыя праблемы эканомікі, палітыкі, культуры і сацыяльнай сферы;
- асноўныя тэматычныя блокі інтэрнэт-выданняў;
- спецыфіку падрыхтоўкі інфармацыйных і аналітычных матэрыялаў;
- магчымасці выкарыстання сацыяльных медыя ў працы журналіста;
- прынцыпы фарміравання тэматычнай і жанравай структуры;

- асаблівасці аўтарскай пазіцыі ў інтэрнэт-СМІ;
- спецыфіку праблемнай публіцыстыкі;
- спецыфіку арганізацыі працы ў розных тыпах інтэрнэт-СМІ;
- тэхналогію стварэння журналісцкага тэксту;
- прававыя і этычныя нормы вэб-журналістыкі;
- асаблівасці арганізацыі і планавання працы рэдакцыі інтэрнэт-СМІ;
- жанрава-тэматычныя асаблівасці інтэрнэт-журналістыкі;
- спецыфіку працы над матэрыяламі ў інтэрнэт-СМІ, іх стылістычныя, кампазіцыйныя і іншыя асаблівасці;
- асноўныя крытэрыі творчасці;
- асаблівасці праявы творчай індывідуальнасці журналіста;
- жанравую палітыку сучасных інтэрнэт-выданняў;
- асноўныя тэмы сучаснай вэб-журналістыкі;
- складнікі і крытэрыі прафесіяналізму вэб-журналіста;
- методыку падрыхтоўкі інфармацыйных і аналітычных матэрыялаў для інтэрнэт-выданняў;
- прынцыпы стварэння тэкстаў для інтэрнэт-СМІ;
- правілы стварэння прывабных загаловаў;
- спецыфіку аптымізацыі тэкстаў для пошукавых сістэм, асаблівасці напісанне SEO тэкстаў;
- стратэгіі прасоўвання інтэрнэт-сайта;
- асноўныя прыёмы манетызацыі інтэрнэт-сайта;
- асаблівасці дзейнасці найбуйнейшых беларускіх інтэрнэт-СМІ;
- найбольш значныя факты, з'явы і тэндэнцыі сучаснай вэб-журналістыкі Рэспублікі Беларусь.

умець:

- ствараць журналісцкія матэрыялы ў інфармацыйных і аналітычных жанрах з улікам асаблівасцяў інтэрнэт-журналістыкі;
- аператыўна і на высокім прафесійным узроўні карыстацца глабальнымі інфармацыйнымі рэсурсамі;
- эфектыўна працаваць з рознымі сістэмамі кіравання сайтамі інтэрнэт-выданнямі;
- арганізаваць журналісцкую, рэдактарскую, рэкламную дзейнасць у сферы інтэрнэт-СМІ;
- абнаўляць сайт інтэрнэт-выдання ў рэжыме рэальнага часу;
- даследаваць канкурэнтнае асяроддзе сайта, ажыццяўляць медыяпланаванне;
- рабіць аналітычны агляд дзейнасці інтэрнэт-СМІ;
- ствараць журналісцкія матэрыялы ў розных жанрах;
- выкарыстоўваць глабальныя інфармацыйныя сеткі ў творчай дзейнасці;
- аператыўна і на высокім прафесійным узроўні карыстацца глабальнымі інфармацыйнымі рэсурсамі;
- распрацоўваць праблемна-тэматычную канцэпцыю інтэрнэт-выдання;
- ствараць тэматычны план інтэрнэт-газеты;

- ствараць індывідзуальны творчы план з улікам абранай тэматычнай спецыялізацыі і канцэпцыі СМІ;
  - эфектыўна выкарыстоўваць інтэрнэт у прафесійнай дзейнасці;
  - вызначаць тэму і жанр журналісцкага тэксту;
  - знаходзіць усе магчымыя крыніцы інфармацыі для напісання публікацый;
  - афармляць аўтарскія матэрыялы для публікацыі ў інтэрнэт-выданні, выкарыстоўваць выяўленча-выразныя сродкі мовы для раскрыцця тэмы і адпаведнасці жанру;
  - весці ўласныя творчыя дасье;
  - аналізаваць вынікі творчай дзейнасці рэдакцыі;
  - удзельнічаць у абмеркаванні матэрыялаў вядучых журналістаў;
  - рэдагаваць тэксты СМІ;
  - арганізоўваць працэс выпуску інтэрнэт-выдання;
  - валодаць тэхналогіямі пошуку, збору, апрацоўкі і распаўсюджвання інфармацыі з дапамогай інтэрнэту;
  - рыхтаваць аўтарскія матэрыялы для інтэрнэт-СМІ;
  - ствараць зручныя для ўспрымання і лёгка чытальныя тэксты;
  - прыдумляць прывабныя загаловкі;
  - аптымізаваць тэксты для пошукавых сістэм, пісаць SEO-тэксты;
  - працаваць у кантэнт-рэдактарах: дадаваць інфармацыю на сайт і рэдагаваць яе;
  - карыстацца праграмамі аўдыё - і відэамантажу;
  - ствараць вэб-сайт інтэрнэт-СМІ на аснове шаблону;
  - аналізаваць статыстыку наведвання сайтаў;
  - аказваць кансультацыйныя паслугі па стварэнні і прасоўванні сайта;
  - арганізоўваць аўтарскую, рэдактарскую, рэкламную дзейнасць у сферы інтэрнэт-СМІ;
  - працаваць у сучаснай канвергентнай рэдакцыі;
  - даследаваць канкурэнтнае асяроддзе сайта, ажыццяўляць медыяпланаванне;
  - арыентавацца на рынку інтэрнэт-СМІ Беларусі;
  - мадэраваць інструменты зваротнай сувязі (пытанні і адказы, кансультацыі, гасцёўня кніга, форум, блог і інш.);
  - эфектыўна выкарыстоўваць сацыяльныя медыя ў прафесійнай дзейнасці.
- валодаць:**
- асноўнымі творчымі метадамі ў інтэрнэт-журналістыцы;
  - метадалогіяй стварэння і аптымізацыі функцыянавання сучасных інтэрнэт-СМІ;
  - навыкамі працы ў розных жанрах інтэрнэт-журналістыкі;
  - рознымі спосабамі фарміравання інфармацыйнага парадку дня;
  - асноўнымі творчымі метадамі інтэрнэт-журналістыкі;
  - прыёмамі складання індывідзуальнага творчага плана з улікам абранай тэматычнай спецыялізацыі і канцэпцыі СМІ;

- метадамі збору і апрацоўкі інфармацыі;
- навыкамі самастойнага пошуку і распрацоўкі тэмы, працы з рознымі крыніцамі інфармацыі;
- прыёмамі арганізацыі і вядзення інтэрв'ю і гутаркі;
- тэхналогіямі стварэння журналісцкага тэксту;
- метадамі аналізу зместу і формаўтваральных характарыстык, прыёмамі аўтарскага рэдагавання тэксту.

Засваенне адукацыйнай праграмы «Комплекснага дзяржаўнага экзамену» павінна забяспечыць фарміраванне наступных акадэмічных, сацыяльна-асобасных і прафесійных кампетэнцый.

акадэмічныя кампетэнцыі:

АК-1. Умець прымяняць базавыя навукова-тэарэтычныя веды для рашэнні тэарэтычных і практычных задач.

АК-2. Валодаць сістэматычным і параўнальным аналізам.

АК-3. Валодаць даследчымі навыкамі.

АК-4. Умець працаваць самастойна.

АК-5. Умець генераваць новыя ідэі (валодаць крэатыўнасцю).

АК-8. Валодаць навыкамі вуснай і пісьмовай камунікацыі.

АК-9. Умець вучыцца, павышаць сваю кваліфікацыю на працягу ўсяго жыцця.

сацыяльна-асобасныя кампетэнцыі:

СЛК-2. Быць здольным да сацыяльнага ўзаемадзеяння.

СЛК-3. Валодаць здольнасцю да міжасобасных камунікацый;

СЛК-5. Быць здольным на крытыку і самакрытыку.

СЛК-6. Умець працаваць у камандзе.

прафесійныя кампетэнцыі:

ПК 1. Пастаянна ўдасканальваць метады стварэння журналісцкага кантэнт, выкарыстоўваючы сучасныя інфармацыйныя тэхналогіі.

ПК 2. Творча ўжываць атрыманыя веды і набытыя навыкі ў прафесійнай дзейнасці.

ПК-3. Валодаць асновамі творчай дзейнасці тэле -, радыё-і інтэрнэт-журналіста, методыкай тэле -, радыё- і інтэрнэт-журналістыкі, прафесійным майстэрствам тэле -, радыё-і інтэрнэт-журналіста.

ПК-5. Валодаць навыкамі распрацоўкі, напаўнення і абнаўлення сайтаў інтэрнэт-выданняў, інфармацыйных агенцтваў, прэс-цэнтраў, прэс-службаў.

ПК-6. Валодаць навыкамі тэхналагічнага працэсу выпуску газет і часопісаў, у тым ліку: асновамі паліграфіі, кампутарнай вёрсткай, методыкай працы літаратурнага работніка, асновамі рэдактуры журналісцкіх тэкстаў.

ПК-7. Адсочваць змены нарматыўна-прававой базы, якая рэгулюе дзейнасць СМІ, і ўлічваць іх у сваёй працы; ведаць наменклатуру дакументацыі арганізацыі-працадаўцы.

ПК-8. Арганізаваць работу малых калектываў выканаўцаў для дасягнення пастаўленых мэтаў, матываваць выкананне ўскладзеных на членаў працоўнага калектыву абавязкаў.

ПК-16. Ацэньваць канкурэнтаздольнасць і эканамічную эфектыўнасць распрацаваных тэхналогій.

ПК-17. Ўжываць метады аналізу і арганізацыі ўкаранення інавацый.

ПК-22. Рыхтаваць справаздачы, матэрыялы для прэзентацый.

ПК-25. Ацэньваць гістарычныя і сучасныя праблемы і тэндэнцыі, рыхтаваць навуковыя матэрыялы, складаць рэфераты, агляды, рэцэнзіі.

ПК-29. Ўмець прымяняць сістэму метадаў журналісцкага творчасці; жанравыя разнавіднасці журналісцкага тэксту і асаблівасці працы над матэрыяламі розных жанраў.

ПАРАДАК ПРАВЯДЗЕННЯ ДЗЯРЖАЎНАГА ЭКЗАМЕНУ

Экзамен (адказы студэнтаў і гутарка з імі) праводзіцца на рускай або беларускай мове.

У час падрыхтоўкі студэнты маюць права выкарыстоўваць навучальныя праграмы адпаведных дысцыплін.

На падрыхтоўку да адказу які навучаецца адводзіцца не менш за 30 хвілін (але не больш за 1 астранамічнага гадзіны). Час, які адводзіцца на адказ аднаго экзаменуюццагося, - да 30 хвілін.

Структура экзаменацыйнага білета

Пытанні экзаменацыйнага білета па вучэбных дысцыплінах: «Асновы творчай дзейнасці вэб-журналіста», «Праблематыка інтэрнэт-СМІ», «Журналісцкае майстэрства» адлюстроўваюць змест адукацыйнай праграмы па спецыяльнасці 1-23 01 08 Журналістыка (па напрамках), напрамак спецыяльнасці 1-23 01 08-03 Журналістыка (вэб-журналістыка).

Экзаменацыйны білет складаецца з трох частак: тэарэтычнай (адно пытанне) і практычнай (два заданні): эўрыстычнае заданне па аналізу творчага партфоліа студэнта, стылістычны і рэдактарскі аналіз медыятэксту), якія дазваляюць ацаніць атрыманыя ў працэсе навучання веды і практычныя навыкі.

I. Характарыстыка тэарэтычнай часткі:

Першае пытанне білета складаецца з пытанняў раздзела тэарэтычнай часткі дысцыплін «Асновы творчай дзейнасці вэб-журналіста», «Праблематыка інтэрнэт-СМІ» напрамку спецыяльнасці.

Фармулёўка пытання ў экзаменацыйным білеце з'яўляецца кароткай (у выглядзе пастаноўкі пытання).

II. Змест практычнай часткі абагульняе веды па вучэбнай дысцыпліне «Журналісцкае майстэрства» і складаецца з двух частак: 1) эўрыстычнага задання па аналізу творчага партфоліа студэнта, а таксама 2) стылістычнага і рэдактарскага аналізу прапанаванага медыятэксту.

1) Творчае партфоліа ўключае агульную справаздачу студэнта па відах вучэбнай дзейнасці, у тым ліку праектнай, а таксама па выніках праходжання практыкі за час навучання (II курс – вучэбна-азнамяльная, III–IV курсы – вытворчая, пераддыпломная).

Да справаздачы дадаюцца матэрыялы выпускніка (апублікаваныя ў ў сеткавых выданнях, газетах і часопісах журналісцкія матэрыялы, электронныя назапашвальнікі з запісам тэле- і радыёперадач, адрэдагаваныя аўтарскія арыгіналы), а таксама ўласныя распрацоўкі па выкананні заданняў эўрыстычнага тыпу (у выглядзе канечнага інтэлектуальнага прадукту).

Асноўныя аспекты творчай справаздачы: спецыялізацыя журналіста, тэматыка матэрыялаў, жанры.

Партфолія падаецца студэнтам на кафедры не пазней чым за тыдзень да здачы дзяржаўнага экзамену.

Партфолія афармляецца ў асобную папку. На тытульным лісце адлюстроўваецца наступная інфармацыя: назва ўстановы адукацыі, найменне дакумента, прозвішча і ініцыялы студэнта, кіраўнікоў практык, спецыяльнасць, спіс практык, адзнакі за практыкі (дадатак А).

Загадчык кафедры робіць адзнаку аб допуску справаздачы да прадстаўлення ў ДЭК, пасля чаго творчае партфолія дапускаецца да абароны дэканам.

2) Стылістычны і рэдактарскі аналіз медыятэксту.

Выпускніку даецца медыятэкст (вызначаецца парадковым нумарам білета) для стылістычнага і рэдактарскага аналізу па прапанаванай схеме.

1. Спалучэнне ў тэксце публіцыстычнага стылю стандарту і экспрэсіі (наяўнасць моўных клішэ і адметных аўтарскіх канструкцый).

2. Цэласнасць тэксту дзякуючы наяўнасці сэнсавага стрыжня, які «цэментуе» ўсе складнікі.

3. Рамачныя элементы тэксту.

4. Лексічнае напаяўненне тэксту.

5. Марфалагічная стратыфікацыя журналісцкага тэксту.

6. Сінтаксічная разнастайнасць тэксту.

У заключэнні студэнт падводзіць вынік аналізу, прапануе (калі трэба) карэкціроўку асобных тэкставых фрагментаў з пункту гледжання рэдактарскага аналізу.

Для ўдакладнення экзаменацыйнай адзнакі навучэнцу, могуць быць зададзены дадатковыя пытанні ў адпаведнасці з праграмай дзяржаўнага экзамену. Колькасць дадатковых пытанняў не павінна перавышаць трох.

ЗМЕСТ ДЗЯРЖАЎНАГА ЭКЗАМЕНУ

ТЭАРЭТЫЧНАЯ ЧАСТКА

Раздзел 1. Вучэбная дысцыпліна «Асновы творчай дзейнасці вэб-журналіста»

- 1. Характарыстыка сістэмы інтэрнэт-СМІ Рэспублікі Беларусь.** Паняцці «Інтэрнэт-журналістыка», «Інтэрнэт-СМІ». Катэгорыі СМІ ў Інтэрнэце. Анлайн-версіі газет і сеткавыя СМІ. Уласцівасці анлайн-журналістыкі. Тыпалагічныя змены медыярынку на сучасным этапе. Асноўныя творчыя метады ў вэб-журналістыцы. Дыгіталізацыя медыйнай прасторы. Асаблівасці канвергенцыі ў сучасных інтэрнэт-СМІ.
- 2. Станаўленне інтэрнэт-журналістыкі Беларусі і яе перыядызацыя.** Асаблівасці сістэмы інтэрнэт-СМІ Рэспублікі Беларусь. Станаўленне інтэрнэт-журналістыкі. Этапы развіцця інтэрнэт-журналістыкі. Тыпалогія беларускіх інтэрнэт-выданняў, асноўная праблематыка, жанравыя і моўныя характарыстыкі. Нацыянальныя інфармацыйныя рэсурсы ў глабальнай сетцы інтэрнэт. Праблемы прававога рэгулявання інтэрнэт-СМІ. Стратэгічныя прынцыпы дзейнасці СМІ ў інтэрнэце.
- 3. Паняцце і прававы статус рэдакцыі сеткавага выдання.** Паняцце рэдакцыі інтэрнэт-СМІ ў прафесійным і юрыдычным вызначэнні. Заканадаўчае забеспячэнне дзейнасці інтэрнэт-СМІ. Парадак заснавання і рэгістрацыі СМІ. Заснавальнік сродкаў масавай інфармацыі. Статут рэдакцыі. Мэты, задачы і прынцыпы дзейнасці рэдакцыі. Органы кіравання рэдакцыі.
- 4. Функцыі і прынцыпы журналістыкі.** Функцыянальная роля СМІ ў грамадстве. Структура функцый журналістыкі. Камунікатыўная функцыя журналістыкі. Непасрэдна-арганізатарскія функцыі СМІ. Ідэалагічныя і культурафарміруючыя функцыі. СМІ і «масавая культура». Журналістыка і забаўленне. Рэкрэатыўныя функцыі СМІ. Функцыі журналістыкі як сістэма. Прынцыпы журналістыкі і сацыяльная пазіцыя журналіста. Сутнасць і механізм фарміравання прынцыпаў. Прычыны адрозненняў у інтэрпрэтацыі прынцыпаў (праўдзівасці, аб'ектыўнасці, народнасці, патрыятызму і інш.). Праблема адпаведнасці прынцыпам.
- 5. Друкаваныя СМІ Беларусі ў інтэрнэце.** Тыпалогія друкаваных інтэрнэт-СМІ. Друкаваныя выданні ў інтэрнэце: «клоны» і «гібрыды». Рэгіянальная прэса ў інтэрнэце. Спецыфіка ўзаемадзеяння традыцыйнай і інтэрнэт-рэдакцый. Асноўныя характарыстыкі вэб-версіі друкаванага СМІ. Службовыя абавязкі рэдактара інтэрнэт-выдання. Асаблівасці журналісцкай творчасці ў інтэрнэце.
- 6. Тэндэнцыі развіцця сучаснай медыяпрасторы.** Дыгіталізацыя медыясферы, яе асаблівасці. Візуалізацыя. Мадыфікацыя загаловаў і тэкстаў. Інтэграцыя з сацыяльнымі сеткамі. Спажыванне кантэнту з

дапамогай мабільных прылад. Страта журналістамі манаполіі на распаўсюд інфармацыі.

7. **Арганізацыя работы рэдакцыі інтэрнэт-СМІ. Структура вэб-версіі газеты.** Кіраўніцтва рэдакцыйным калектывам. Творчы персанал рэдакцыі. Тэхнічныя падраздзялення рэдакцыі. Арганізацыя працы рэкламнага аддзела. Планаванне работы рэдакцыі. Падрыхтоўка і выпуск інтэрнэт-СМІ.
8. **Крытэрыі ацэнкі эфектыўнасці інтэрнэт-СМІ.** Прынцыпы ацэнкі эфектыўнасці інтэрнэт-СМІ. Колькасць наведвальнікаў. Індэкс цытавання. Актыўнасць карыстальнікаў. SEO. Эфектыўнасць інтэрнэт-СМІ ў сацыяльных медыя.
9. **Тэлебачанне і радыё Беларусі ў інтэрнэце.** Асаблівасці інтэрнэт-тэлебачання. Сайты нацыянальных тэлеканалаў у сучаснай медыяпрасторы. Структура і арганізацыя беларускага радыёвяшчання. Асаблівасці грамадска-палітычных, дакументальных і забаўляльных праграм. Нацыянальныя інфармацыйныя рэсурсы ў глабальнай сетцы інтэрнэт. Падкастынг як форма радыёвяшчання.
10. **Рэгіянальная інтэрнэт-журналістыка: стан і перспектывы.** Тыпалогія рэгіянальных інтэрнэт-СМІ. Абласная прэса як фактар духоўнага развіцця. Раённая прэса Беларусі. Міжрэгіянальная прэса. Структурныя змены рэгіянальных інтэрнэт-СМІ ў перыяд грамадскай трансфармацыі. Праблема павышэння прафесіяналізму, творчага патэнцыялу журналісцкіх кадраў мясцовых газет.
11. **Інфармацыйныя агенцтвы ў сістэме інтэрнэт-СМІ.** Інфармацыйныя агенцтвы ў сучаснай медыясферы: трансфармацыя пад уздзеяннем канвергенцыі. Асаблівасці арганізацыі работы рэдакцыі, падрыхтоўка аператыўнай інфармацыі. Сайт belta.by у нацыянальнай медыяпрасторы.
12. **Блогі ў сістэме творчай дзейнасці журналіста.** Тэндэнцыі развіцця сучаснай калумністыкі. Блогі ў заходняй і беларускай перыедыцы. Жанравыя прыкметы. Творчасць вядомых беларускіх калумністаў і блогераў.
13. **Дызайн-мадэль інтэрнэт-выдання: змена прыярытэтаў графічнага іміджу.**
Дызайн-мадэль інтэрнэт-выдання. Лагатып. Рубрыкацыя. Слайд-шоу. Калонкі. Колер. Юзабіліці сайта. Адаптыўны дызайн. Візуальныя акцэнтны. Віды візуальнага кантэнту. Выбар аптымальнага спосабу адлюстравання дадзеных.
14. **Стратэгіі і фарматы працы беларускіх СМІ з кантэнтам сацыяльных медыя.** Сацыяльныя сеткі як новая пляцоўка для СМІ. Асаблівасці фарміравання масавых інфармацыйных патокаў у сацыяльных медыя. Прыёмы суправаджэння акаўнтаў СМІ ў сацыяльных сетках «ВКонтакте», «Однокласники», Facebook, Twitter, Instagram. Прынцыпы распрацоўкі і адаптацыі кантэнту. Новыя прылады працы з кантэнтам і супольнасцямі. Аўдыторыя сацыяльных сетак, асаблівасці яе паводзін.

15. Формы ўзаемадзеяння рэдакцый інтэрнэт-СМІ з аўдыторыяй.

Сучасныя метады і формы ўзаемадзеяння рэдакцый інтэрнэт-выданняў і аўдыторыі. Акцыі ў сацыяльных сетках, фестывалі, лісты ў рэдакцыю, форумы, камэнтары карыстальнікаў на сайце, інтэрактыўныя гульні і тэсты.

Прыкладны пералік пытанняў да раздзелу 1 для падрыхтоўкі да комплекснага дзяржаўнага іспыту

1. Характарыстыка сістэмы інтэрнэт-СМІ Рэспублікі Беларусь.
2. Станаўленне інтэрнэт-журналістыкі Беларусі і яе перыядызацыя.
3. Паняцце і прававы статус рэдакцыі сеткавага выдання.
4. Функцыі і прынцыпы журналістыкі.
5. Друкаваныя СМІ Беларусі ў інтэрнэце.
6. Тэндэнцыі развіцця сучаснай медыяпрасторы.
7. Арганізацыя работы рэдакцыі інтэрнэт-СМІ. Структура вэб-версіі газеты.
8. Крытэрыі ацэнкі эфектыўнасці інтэрнэт-СМІ.
9. Тэлебачанне і радыё Беларусі ў інтэрнэце.
10. Рэгіянальная інтэрнэт-журналістыка: стан і перспектывы.
11. Інфармацыйныя агенцтвы ў сістэме інтэрнэт-СМІ.
12. Блогі ў сістэме творчай дзейнасці журналіста.
13. Дызайн-мадэль інтэрнэт-выдання: змена прыярытэтаў графічнага іміджу.
14. Стратэгіі і фарматы працы беларускіх СМІ з кантэнтам сацыяльных медыя.
15. Формы ўзаемадзеяння рэдакцый інтэрнэт-СМІ з аўдыторыяй.

Раздзел 2. Вучэбная дысцыпліна «Журналісцкае майстэрства»:

16. Канвергенцыя і праца журналіста ў друкаваных і анлайнавых СМІ.

Канвергенцыя і праца журналіста ў інтэрнэт-СМІ. Асаблівасці творчага працэсу. Мадыфікацыя загаловаў і тэкстаў, візуалізацыя, эмацыяналізацыя, актывізацыя аўдыторыі, інтэграцыя з сацыяльнымі сеткамі, пошукавая аптымізацыя.

17. Асаблівасці творчага працэсу ў вэб-журналістыцы. Уплыў інтэрнэт-тэхналогій на творчую дзейнасць журналіста. Стварэнне загаловаў як адмысловы напрамак творчай дзейнасці. Прынцыпы напісання тэкстаў. Вёрстка матэрыялаў у інтэрнэце. Візуальныя акцэнтывы. Віды візуальнага кантэнту. Тэкст у інфармацыйным стылі і яго асаблівасці. Прыёмы

павышэння інфарматыўнасці. тэксту. Мова і стыль вэб-журналістыкі. Ацэнка медыяспажывання.

- 18. Падрыхтоўка журналісцкага кантэнт. Крыніцы інфармацыі.** Падрыхтоўка журналісцкага тэксту. Тэма, ідэя, факт. Крыніцы інфармацыі ў працы вэб-журналіста. Метады збору інфармацыі ў журналістыцы. Кампазіцыйная пабудова тэксту. Праверка фактаў. Верыфікацыя інфармацыі. Ацэнка і адбор навін. Журналістыка навін і яе асаблівасці. Формы падачы матэрыялу, інфатэйнмент як характарыстыка сучаснай медыясферы.
- 19. Інфармацыйныя жанры. Заметка. Інтэрв'ю. Рэпартаж. Справаздача.** Сістэма жанраў вэб-журналістыкі ва ўмовах інфармацыйнага грамадства. Фактары, якія ўплываюць на фарміраванне жанравай сістэмы інтэрнэт-СМІ. Спецыфіка метаду канстатацыі, канстатацыя факта і слова ў інфармацыйных тэкстах. Уздзеянне мультымедыйных тэхналогій на развіццё жанраў. Праблема гібрыдызацыі жанраў. Заметка як ключавы інфармацыйны жанр. Спецыфіка падрыхтоўкі матэрыялаў у дадзеным жанры. Спецыфіка жанру інтэрв'ю. Інтэрв'ю як метады збору інфармацыі. Сацыялагічныя віды інтэрв'ю. Прызначэнне і віды інтэрв'ю ў інтэрнэт-СМІ. Варыянты пошуку экспертаў для інтэрв'ю. Правілы працы з ньюсмейкерам. Этычныя аспекты інтэрв'ю.
- 20. Трансфармацыя жанру спецыяльнага рэпартажу у сучасных інтэрнэт-СМІ.** Рэпартаж як жанр журналістыкі. Спецыфіка працы аўтара ў дадзеным жанры. Сродкі мастацкай выразнасці. Рэпартаж як «навіна ў руху». Метады назірання ў рэпартажы. Віды рэпартажу. Творчы стыль вядомых рэпарцёраў. Своеасаблівасць справаздачы як інфармацыйнага жанру. Віды справаздачы. Рэпартажныя моманты ў справаздачы. Сувязь справаздачы з інтэрв'ю і рэпартажам. Спецыфіка падрыхтоўкі справаздачы.
- 21. Аналітычныя жанры. Карэспандэнцыя. Артыкул. Каментарый.** Карэспандэнцыя як аналітычны жанр. Гісторыя жанру. Задачы карэспандэнцыі. Прынцыпы распрацоўкі тэмы. Структура карэспандэнцыі. Асаблівасці інтэрпрэтацыі фактаў. Віды карэспандэнцыі. Прыкметы інтэрв'ю, рэпартажу і справаздачы ў карэспандэнцыі. Месца жанру ў інтэрнэт-СМІ. Складнікі карэспандэнцыі і прыёмы дасягнення драматургіі ў ёй. Артыкул у сістэме аналітычных жанраў. Задачы артыкула. Прыёмы інтэрпрэтацыі фактаў. Віды артыкула. Прыкметы артыкула як жанру публіцыстыкі. Месца жанру артыкула ў інтэрнэт-СМІ. Каментарый і яго спецыфіка. Гісторыя жанру. Адрозненне каментарыя ад артыкула.
- 22. Класічныя і новыя жанры ў інтэрнэце. Мультымедыйныя фарматы кантэнт.** Сістэма жанраў вэб-журналістыкі ва ўмовах інфармацыйнага грамадства. Фактары, якія ўплываюць на фарміраванне жанравай сістэмы сучасных інтэрнэт-СМІ. Праблема гібрыдызацыі жанраў у сучаснай вэб-журналістыцы.

- 23. Тэндэнцыі візуалізацыі журналісцкага кантэнту ў інтэрнэт-СМІ.** Візуальная журналістыка і яе асаблівасці. Дыгіталізацыя і лічбавая рэвалюцыя. Асаблівасці візуальнага кантэнту ў друкаваных і інтэрнэт-СМІ. Кліпавае ўспрыманне паведамленняў. Віды візуальнага кантэнту. Ілюстрацыі. Фатаграфіі. Відэа. Інфаграфіка.
- 24. Мультымедыйныя лангрыды як новы фармат вэб-журналістыкі.** Лангрыд як сучасны медыйны фармат, яго асаблівасці. Тэхналогіі падрыхтоўкі лангрыдаў пры дапамозе платформы Tilda Publishing. Візуалізацыя як спосаб адлюстравання дадзеных.
- 25. Фотажурналістыка лічбавай эпохі: новыя выклікі.** Фотажурналістыка ў інтэрнэце. Навінавая, дакументальная, рэпартажная фатаграфія. Майстэрства фотарэпарцёра ў анлайн-выданні. Сацыяльныя сеткі і значэнне фатаграфіі. Сэлфі. Мультымедыя, слайд-шоў. Кантэнт, які ствараецца карыстальнікамі. Дыверсіфікацыя дзейнасці журналіста.
- 26. Беларуская медыясфера ў кантэксце мабільнага інтэрнэту.** Фарматы журналістыкі ў мабільным інтэрнэце. Мабільныя версіі, адаптыўны дызайн, мабільнае прыкладанне. Асаблівасці мабільных версій сайтаў беларускіх інтэрнэт-СМІ для платформ Android і iOS. Метады адаптацыі матэрыялаў. Смартфоны і планшэты, спецыфіка медыяспажывання.
- 27. Сучасныя відэафарматы ва ўмовах распаўсюджвання лічбавага кантэнту.** Відэакантэнт ў інтэрнэт-СМІ. Партал YouTube і яго спецыфіка. Сучасныя відэафарматы. Жанры відэакантэнту. Віруснае відэа. Анлайн-відэатрансляцыі. Сэрвіс Facebook Live.

Прыкладны пералік пытанняў да раздзелу 2 для падрыхтоўкі да комплекснага дзяржаўнага іспыту

16. Канвергенцыя і праца журналіста ў друкаваных і анлайнавых СМІ.
17. Асаблівасці творчага працэсу ў вэб-журналістыцы.
18. Падрыхтоўка журналісцкага кантэнту. Крыніцы інфармацыі.
19. Інфармацыйныя жанры. Заметка. Інтэрв'ю. Рэпартаж. Справаздача.
20. Трансфармацыя жанру спецыяльнага рэпартажу у сучасных інтэрнэт-СМІ.
21. Аналітычныя жанры. Карэспандэнцыя. Артыкул. Каментарый.
22. Класічныя і новыя жанры ў інтэрнэце. Мультымедыйныя фарматы кантэнту.
23. Тэндэнцыі візуалізацыі журналісцкага кантэнту ў інтэрнэт-СМІ.
24. Мультымедыйныя лангрыды як новы фармат вэб-журналістыкі.
25. Фотажурналістыка лічбавай эпохі: новыя выклікі. Фотажурналістыка
26. Беларуская медыясфера ў кантэксце мабільнага інтэрнэту.
27. Сучасныя відэафарматы ва ўмовах распаўсюджвання лічбавага кантэнту.

Раздзел 3. Вучэбная дысцыпліна «Праблематыка інтэрнэт-СМІ»:

- 28. Этычныя нормы работы вэб-журналіста.** Прафесійная мараль і прафесійная этыка журналіста: сацыяльна-гістарычная і канцэптуальна-зместавая сутнасць. Аксіялагічная прастора журналістыкі. Маральнае рэгуляванне ў журналістыцы. Свабода, адказнасць і маральны выбар журналіста. Журналіст і крыніцы інфармацыі. Журналіст і яго герой. Этычныя нормы дзейнасці журналіста ў працэсе апрацоўкі і творчай інтэрпрэтацыі інфармацыі. Праблемы этыкі вэб-журналістыкі. Медыябізнес і мараль.
- 29. Эканамічная праблематыка ў інтэрнэт-СМІ.** Эканамічная праблематыка. Асноўныя паняцці эканомікі. Эканоміка Рэспублікі Беларусь: мінулае і сучаснасць. Эканамічная інфармацыя ў структуры беларускай журналістыкі. Адлюстраванне эканамічных праблем у СМІ.
- 30. Сацыяльная праблематыка у адлюстраванні інтэрнэт-СМІ.** Паняцце сацыяльнай журналістыкі. Мадэлі, функцыі і механізмы сацыяльнай палітыкі. Гістарычныя тыпы сацыяльнай палітыкі. Сацыяльная праблематыка ў СМІ: адлюстраванне сацыяльных праблем у розных тыпах СМІ.
- 31. Культурная праблематыка ў інтэрнэт-СМІ.** Культура ў эпоху глабалізацыі і яе месца ў сусветных СМІ. Сутнасць працэсаў глабалізацыі. Этапы культурнай глабалізацыі. СМІ ў кантэксце культуры.
- 32. Паняцце «журналіст». Правы і абавязкі журналіста.** Прававы статус журналіста. Прававая культура журналіста як элемент прафесійнай дзейнасці. Правы і абавязкі журналіста. Гаранты абароны правоў журналіста. Адказнасць за перашкоду дзейнасці. Паняцце «сродкі масавай інфармацыі». Заснавальнік СМІ. Сузаснавальнікі. Рэгістрацыя СМІ. Арганізацыйна-прававая форма рэдакцыі. Статут рэдакцыі. Перарэгістрацыя СМІ. Асаблівасці прававога рэгулявання электронных сродкаў масавай інфармацыі.
- 33. Дзяржаўнае рэгуляванне нацыянальнага сегмента сеткі Інтэрнэт.** Інтэрнэт як аб'ект прававога рэгулявання. Межы дзяржаўнага рэгулявання Інтэрнэту. Прававое рэгуляванне інтэрнэт-СМІ. Асаблівасці прававога рэгулявання блогаў і форумнаў. Адказнасць за размяшчэнне ў сетцы Інтэрнэт шкоднай інфармацыі. Вопыт самарэгулявання.
- 34. Спосабы манетызацыі кантэнту інтэрнэт-СМІ.** Бізнес-мадэлі СМІ і іх трансфармацыя ў сучасных умовах. Традыцыйныя і новыя спосабы манетызацыі кантэнту. Банэрная рэклама. Кантэкстная рэклама. Продаж тэкставых спасылак на сайце. Платны доступ (Paywall). Натыйная рэклама і яе асаблівасці.
- 35. Журналістыка як палітычны інстытут грамадства.** Палітычная арганізацыя грамадства. Роля журналістыкі ў функцыянаванні грамадства. Тэрміналагічны апарат. Навуковае і будзённае разуменне палітыкі. Палітычная сістэма. Палітычныя інстытуты. Палітыка як сацыяльная дзейнасць і майстэрства. Даследаванні СМІ паліталагічнай

навукай. Сродкі масавай інфармацыі ў палітычнай сістэме грамадства. Тэорыя «чацвёртай улады». Грамадская думка і палітыка. Журналістыка і грамадская думка.

- 36. Палітычны каментарый ў журналістыцы.** Палітычная культура журналіста. Сучасная журналістыка і яе патрэбы ў сацыяльна-палітычным бачанні з'яў і працэсаў. Структура палітычнай культуры і яе тыпалогія. Асаблівасці фарміравання новай палітычнай культуры ў Беларусі. Праблемна-тэматычныя напрамкі паліталогіі журналістыкі. Палітычная свядомасць і палітычная дзейнасць журналіста. Палітычная сацыялізацыя журналіста. Палітычныя мадэлі функцыянавання журналістыкі. Уладныя, аўдыторныя і эканамічныя рэгулятары палітычных мадэляў функцыянавання журналістыкі.
- 37. Універсальны журналіст. Мадыфікацыя прафесійна-творчых якасцей.** Універсальны журналіст: мадыфікацыя творчых якасцей, функцый і абавязкаў ў сучаснай медыясферы. Канвергентная журналістыка. Традыцыйныя і «новыя» і медыя: асноўныя крытэры дзейнасці. Кантэнт СМІ. Трэндзы журналістыкі. Мультымедыыйны прадукт: уласцівасці і класіфікацыя.
- 38. Парталы ў сістэме інтэрнэт-СМІ.** Партал як тып інтэрнэт-выдання. Асноўныя характарыстыкі парталаў. Агульныя і адметныя рысы творчай дзейнасці журналістаў парталаў. Праблематыка і жанравыя асаблівасці публікацый.
- 39. Асаблівасці медыяспажывання ў сучаснай вэб-журналістыцы.** Медыя ў у сучасным грамадстве: канвергенцыя, інтэрактыўнасць, мабільнасць. Кліпавае мысленне, яго асаблівасці. Сацыяльныя сеткі, пошукавыя сэрвісы, гандлёвыя пляцоўкі, забаўляльныя сэрвісы ў структуры медыйнага спажывання аўдыторыі. Фактары эфектыўнага функцыянавання інтэрнэт-СМІ. Мадыфікацыя творчай дзейнасці журналіста ва ўмовах інфармацыйнага грамадства.
- 40. Вядомыя вэб-журналісты Беларусі.** Назапашванне і асэнсаванне прафесійнага вопыту. Вядомыя беларускія вэб-журналісты – арыенціры творчага пошуку для маладых. Беларускі саюз журналістаў. Конкурсы прафесійнага прызнання.

Прыкладны пералік пытанняў да раздзелу 3 для падрыхтоўкі да комплекснага дзяржаўнага іспыту

- 28.Этычныя нормы работы вэб-журналіста.
- 29.Эканамічная праблематыка ў інтэрнэт-СМІ.
- 30.Сацыяльная праблематыка у адлюстраванні інтэрнэт-СМІ.
- 31.Культурная праблематыка ў інтэрнэт-СМІ.
- 32.Паняцце «журналіст». Правы і абавязкі журналіста.
- 33.Дзяржаўнае рэгуляванне нацыянальнага сегмента сеткі Інтэрнэт.
- 34.Спосабы манетызацыі кантэнту інтэрнэт-СМІ.
- 35.Журналістыка як палітычны інстытут грамадства.

- 36.Палітычны каментарый ў журналістыцы.
- 37.Універсальны журналіст. Мадыфікацыя прафесійна-творчых якасцей.
- 38.Парталы ў сістэме інтэрнэт-СМІ.
- 39.Асаблівасці медыяспажывання ў сучаснай вэб-журналістыцы.
- 40.Вядомыя вэб-журналісты Беларусі.

ПРАКТЫЧНАЯ ЧАСТКА

Вучэбная дысцыпліна “Журналісцкае майстэрства”

Эўрыстычнае заданне 1): Аналіз творчага партфоліа студэнта:

Уявіце сябе ў ролі працадаўцы. Ахарактарызуйце і ацаніце ўласнае творчае партфоліа ад 4 да 10 балаў па наступных крытэрыях:

- разнастайнасць жанравай палітры (прадстаўленасць інфармацыйных, аналітычных і мастацка-публіцыстычных жанраў);
- вобраз аўтара ў журналісцкім творы (аўтарскае «я» ў журналісцкім тэксце, творчая індывідуальнасць аўтара);
- тэматычны дыяпазон (тэматыка журналісцкіх тэкстаў, мэтавая аўдыторыя);
- фактычная аснова матэрыялу (спасылкі на крыніцы, дастатковасць фактаў, глыбіня раскрыцця тэмы).

Якія з прадстаўленых публікацый атрымалі найменшую колькасць балаў? Чаму? Якія тры матэрыялы Вы лічыце лепшымі? Абгрунтуйце адказ.

Рашэнне адкрытага, эўрыстычнага задання у кожнага студэнта будзе арыгінальным. Ён атрымае магчымасць раскрыць свой творчы патэнцыял, параўнаць вынік асабістай працы з культурна-гістарычнымі аналагамі, а таксама адукацыйнымі прадуктамі іншых студэнтаў па выніках выкананых заданняў.

Заданне 2) Зрабіце стылістычны і рэдактарскі аналіз медыятэксту.

Рашэнне:

1. У тэксце публіцыстычнага стылю адзначаецца наяўнасць моўных клішэ і адметных аўтарскіх канструкцый. Праяўляецца аўтарскі стыль журналіста (выкарыстанне займеннікаў “я” і “мы”, дзеясловаў 1-й асобы, мадальных слоў, рытарычных фігур, трапеічных сродкаў і інш.).

2. Тэкст, дзякуючы наяўнасці сэнсавага стрыжня, цэласны.

3. Загалолак адпавядае лагічнаму закону тоеснасці ў адносінах да тэксту. Адзначаецца граматычная структура загалоўка, наяўнасць інтэртэкстуальных элементаў, іх правамернае або правамернае ўключэнне і магчымасць расшыфроўкі чытачом. Кампазіцыя тэксту. Наяўнасць рубрык і іх загалоўкаў.

Падзел на абзацы. Сувязі (граматычныя, сінанімічныя, сэнсавыя) паміж рубрыкацыйнымі адзінкамі.

4. Лексічнае нападзенне тэксту. Выяўляюцца асаблівасці лексікі ў залежнасці ад тэматыкі публікацыі.

5. Марфалагічная стратыфікацыя журналісцкага тэксту. Прводзяцца прыклады выкарыстання часцін мовы і асаблівасцяў іх ужывання ў тэксце.

6. Сінтаксічная разнастайнасць тэксту. Адзначаецца выкарыстанне простых і складаных сказаў розных тыпаў, дзеепрыметнікавых і дзеепрыслоўных зваротаў, даданых азначальных частак, аднародных членаў і інш.

У заключэнні студэнт падводзіць вынік аналізу, прапануе (калі трэба) карэкціроўку асобных тэкставых фрагментаў з пункту гледжання рэдактарскага аналізу.

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Пералік асноўнай літаратуры

1. Ашманов, И. С. Оптимизация и продвижение сайтов в поисковых системах / А. Л. Калинин, О. В. Юдина. 4-е изд. СПб., 2019.
2. Баканов, Р. П. Журналистика для начинающих : учеб. пособие / Р. П. Баканов, М. В. Симкачева, Д. В. Туманов. 3-е изд., перераб. и доп. М., 2019.
3. Бакулев, Г. П. Массовая коммуникация: западные теории и концепции : учеб. пособие / Г. П. Бакулев. М., 2016.
4. Баранова, Е. А. Конвергентная журналистика. Теория и практика / Е. А. Баранова. М., 2019.
5. Баранова, Е. А. Конвергенция СМИ устами журналистов-практиков / Е. А. Баранова. М., 2017.
6. Градюшко, А. А. Основы творческой деятельности веб-журналиста : учеб.- метод. пособие / А. А. Градюшко. – Минск : БГУ, 2019. – 239 с.
7. Гуртовая, Е. А. Визуальная коммуникация : учеб.-метод. пособие / Е. А. Гуртовая. Минск, 2019.
8. Жаўняровіч, П. П. Даведнік па літаратурнай праўцы: арфаграфічны, пунктуацыйны, лексічны, граматычны, сінтаксічны, тэхнічны ўзроўні / П. П. Жаўняровіч ; уст. слова В. Іўчанкава ; пад. рэд. В. Іўчанкава. Мінск, 2017.
9. Зелянко, С. В. Методыка рэдагавання : вучэб.-метадыч. комплекс / С. В. Зелянко. Мінск, 2017.
10. Ильченко, С. Н. Основы журналистской деятельности : учеб. и практикум для академического бакалавриата / С. Н. Ильченко. М., 2018.
11. Калмыков, А. А. Интерактивная гипертекстовая журналистика в системе отечественных СМИ / А. А. Калмыков. М. ; Берлин, 2016.
12. Калмыков, А. А. Интернет-журналистика. Теоретические основы. Академический учебник / А. А. Калмыков, Л. А. Коханова. М., 2018.
13. Кирия, И. В. История и теория медиа : учеб. для вузов / И. В. Кирия, А. А. Новикова ; Высш. шк. экономики. М., 2017.
14. Колесниченко, А. В. Настольная книга журналиста : учеб. пособие / А. В. Колесниченко. М., 2018.
15. Колесниченко, А. В. Техника и технология СМИ. Подготовка текстов : учеб. и практикум для академического бакалавриата / А. В. Колесниченко. М., 2019.
16. Кульчицкая, Д. Ю. Лонгриды в онлайн-СМИ: особенности и технология создания / Д. Ю. Кульчицкая, А. А. Галустьян. М., 2016. 233 с.
17. Лазутина, Г. В. Основы журналистской деятельности : учеб. и практикум для академического бакалавриата / Г. В. Лазутина. 3-е изд., испр. и доп. М., 2019.
18. Медиадизайн: история, теория и практика : межвуз. сб. науч. ст. / под ред. В. В. Тулупова, В. В. Волковой. Воронеж, 2016.

19. Мельникова, Л. И. Творчество телевизионного журналиста: теория, методология, практика : пособие / Л. И. Мельникова. Минск, 2018.
20. Основы журналистской деятельности : учеб. для акад. бакалавриата / С. Г. Корконосенко [и др.] ; под ред. С. Г. Корконосенко. 2-е изд., перераб. и доп. М., 2018.
21. Основы медиабизнеса : учеб. для студентов вузов / Е. Л. Варганова [и др.] ; под ред. Е. Л. Варгановой. М., 2017.
22. Соловьев, А. И. Современные технологии массмедиа : пособие / А. И. Соловьев. Минск, 2018.
23. Степанов, В. А. Социальные медиа [Электронный ресурс] : учеб.-метод. комплекс / В. А. Степанов. Минск, 2018. Режим доступа: <http://elib.bsu.by/handle/123456789/207275>. Дата доступа: 15.06.2019.
24. Тертычный, А. А. Аналитическая журналистика : учеб. пособие / А. А. Тертычный. М., 2019.
25. Тертычный, А. А. Жанры периодической печати : учеб. пособие / А. А. Тертычный. М., 2019.
26. Шимолин, В. И. Фотожурналистика в процессе трансформации медиaprостранства / В. И. Шимолин. Минск, 2017.

Пералік дадатковай літаратуры

1. Амзин, А. Новостная интернет-журналистика : учеб. пособие / А. Амзин. М., 2011.
2. Баканов, Р. П. Основы журналистской деятельности: новостная журналистика : учеб.-метод. пособие / Р. П. Баканов. Казань, 2015.
3. Баранова, Е. А. Новые реалии развития редакций, или Что такое газетная конвергенция / Е. А. Баранова. М., 2015.
4. Варганова, Е. Л. Постсоветские трансформации российских СМИ и журналистики / Е. Л. Варганова. М., 2014.
5. Васильева, Л. А. Делаем новости! : учеб. пособие / Л. А. Васильева. М., 2002.
6. Вейлер, К. Сетевые СМИ – другая журналистика? / К. Вейлер, Р. И. Маурер [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.mediasprut.ru/jour/theorie/online/webjour.shtml>. Дата доступа: 15.06.2019.
7. Градюшко, А. А. Основы журналистики. Организация работы редакции СМИ : учеб.-метод. комплекс / А. А. Градюшко. Минск, 2005.
8. Градюшко, А. А. Основы интернет-журналистики : учеб.-метод. комплекс / А. А. Градюшко. Минск, 2012.
9. Градюшко, А. А. Сетевая пресса в системе СМИ : учеб.-метод. комплекс / А. А. Градюшко. Минск, 2005.
10. Градюшко, А. А. Современная веб-журналистика Беларуси / А. А. Градюшко. Минск, 2013.

11. Журналистика и конвергенция: почему и как традиционные СМИ превращаются в мультимедийные / А. Г. Качкаева [и др.] ; под ред. А. Г. Качкаевой. М., 2010.
12. Интернет-СМИ: теория и практика / под ред. М. М. Лукиной. М., 2013.
13. Іўчанкаў, В. І. Дыскус беларускіх СМІ: арганізацыя публіцыстычнага тэксту / В. І. Іўчанкаў. Мінск, 2003.
14. Как новые медиа изменили журналистику. 2012–2016 / А. Амзин [и др.] ; под науч. ред. С. Балмаевой, М. Лукиной. Екатеринбург, 2016.
15. Калмыков, А. А. Интернет-журналистика : учеб. пособие / А. А. Калмыков, Л. А. Коханова. М., 2005.
16. Кеннеди, Д. Жесткий SMM: Выжать из соцсетей максимум / Д. Кеннеди. М., 2015.
17. Ким, М. Н. Основы творческой деятельности журналиста : учеб. для студентов вузов / М. Н. Ким. СПб., 2011.
18. Ким, М. Н. Технология создания журналистского произведения / М. Н. Ким. СПб., 2001.
19. Симакова, С. И. Работа журналиста в сети Интернет: технический аспект : учеб. пособие / С. И. Симакова. Челябинск, 2015.
20. Соловьев, А. И. Основы информационно-коммуникационной деятельности : пособие / А. И. Соловьев. Минск, 2009.
21. Сотникова, О. П. Интернет-издание от А до Я: руководство для вебредактора : учеб. пособие / О. П. Сотникова. М., 2014.
22. Стральцоў, Б. В. Метад і жанр : Асновы творчага майстэрства журналіста : вучэб. дапам. / Б. В. Стральцоў. Мінск, 2002.
23. Стральцоў, Б. В. Публіцыстыка. Жанры. Майстэрства / Б. В. Стральцоў. Мінск, 1977.
24. Тумилович, Н. В. Основы творческого мастерства : учеб.-метод. Комплекс / Н. В. Тумилович. Минск, 2014.
25. Фомичева, И. Д. Социология интернет-СМИ [Электронный ресурс] : учеб. пособие / И. Д. Фомичева. М., 2005. Режим доступа: http://www.journ.msu.ru/study/handouts/texts/soc_int.pdf. Дата доступа: 15.06.2019.
26. Халилов, Д. Маркетинг в социальных сетях / Д. Халилов. М., 2013.
27. Щербаков, С. Партизанский маркетинг в социальных сетях. Инструкция по эксплуатации SMM-менеджера / С. Щербаков СПб., 2015

Тытульны ліст творчага партфоліа

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
Факультэт журналістыкі

Кафедра _____

ТВОРЧАЕ ПАРТФОЛІА

студэнта IV курса
дзённай формы навучання
спецыяльнасці “ _____ ”
Іванова Івана Іванавіча

	Кіраўнік:	Адзнака:
II курс (вучэбна-азнаямляльная практыка)	І.І.Іваноў	залічана
III курс (вытворчая практыка)	І.І.Іваноў	8 (восем)
IV курс (вытворчая практыка)	І.І.Іваноў	7 (сем)
IV курс (пераддыпломная практыка)	І.І.Іваноў	9 (дзесяць)

Мінск
20__

**ДАПАЎНЕННІ І ЗМЯНЕННІ ДА ПРАГРАМЫ ДЭК
НА 20__ / 20__ НАВУЧАЛЬНЫ ГОД**

№ п/п	Дапаўненні і змяненні	Падстава
1.		
2.		
3.		

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры
_____ (пратакол № __ ад __.__.20__ г.)

Загадчык кафедры
ступень, званне _____

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Дэкан

ступень, званне _____